

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.568/2011/4.szám

A Szegedi Ítéltábla a **(jogtanácsos neve)** jogtanácsos és **(munkavállaló neve)** munkavállaló által képviselt **(felperes neve, címe)** alatti székhelyű felperesnek - a Dr. Völgyesiné Dr. Hontvári Zsuzsanna ügyvéd által képviselt **(II.rendű alperes neve, "cs.a.", címe)** alatti székhelyű II. rendű és a **(IV.rendű alperes neve, "cs.a.", címe)** alatti székhelyű IV. rendű alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Bács-Kiskun Megyei Bíróság (Kecskeméti Törvényszék) 2011. október 5. napján kelt 3.G.40.040/2011/19. számú ítéletével szemben a II. és IV. rendű alperesek által 20. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a kiegészítéssel **hagyja helyben**, hogy a II. rendű alperes a marasztalási összeget és a perköltséget - eltérő tartalmú csődegyezség hiányában - a Fővárosi Törvényszék előtt Cspk.01-11-000024. szám alatti csődeljárás jogerős befejezését követő 15 napon belül,
a IV. rendű alperes ugyanígy - eltérő tartalmú csődegyezség hiányában - a Zalaegerszegi Törvényszék előtt Cspk.20-11-025014. szám alatt folyó csődeljárás jogerős befejezését követő 15 napon belül köteles megfizetni.

Kötelezi a II. és IV. rendű alpereseket, fizessenek meg a felperesnek az ellenük folyó csődeljárás jogerős befejezését követő 15 napon belül egyetemlegesen 600.000,- (Hatszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi a II. rendű alperest, fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 900.000,- (Kilencszázezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

A felperes és a **X... Zrt.** (névváltozás után **Y... Zrt.**) között 2010. május 10. napján vállalkozási szerződés jött létre, melyben a felperes kötelezettsége a **Z... Főcsatorna 24+185 km szelvényében** egy 3x10 m-es nyomsávú, 60 tonnás teherbírású ideiglenes híd tervezése, építése, karbantartása és bontási munkálatainak elvégzése volt. A 28.000.000,- Ft + ÁFA (bruttó 35.000.000,- Ft) átalánydíjat a felperes a szerződés 2. pontja szerinti időbeli ütemezésnek megfelelően négy részszámlában és a végszámlában érvényesíthette.

A számlákat teljesítés-igazolások alapján nyújthatta be, a fizetési határidő ezen igazolások kiadásától számított 60 nap volt.

A megrendelő az elkészült ideiglenes hidat a felperes készrejelentését követően, 2010. július 27-én átvette, majd július 28-án az 1. részszámla kapcsán 17.500.000,- Ft, július 30. napján a 2. részszámlához kapcsolódóan 3.500.000,- Ft tekintetében teljesítés-igazolást állított ki. A felperes 2010. augusztus 2-án 14.000.000,- Ft és külön 3.500.000,- Ft díjról számlát állított ki szeptember 28-i fizetési határidővel.

A továbbiakban a felperes 2010. október 25-én és november 12-én a 3. és 4. részszámláját, valamint a végszámláját is kiállította a nettó vállalkozói díjról 60 napos fizetési határidővel.

A megrendelő a számlákat nem egyenlítette ki. A 4. részszámlát és a végszámlát 2010. november 16-án visszaküldte azzal, hogy hiányoznak a teljesítés-igazolások. A felperes a díj ÁFA-tartalmának megfelelő 7.000.000,- Ft összegről számlát nem állított ki.

A felperes és a X... Zrt. 2010. június 16-án újabb vállalkozási szerződést kötöttek, ebben a felperes a S... Főcsatorna 12+885 km szelvényében egy 10,5 m-es egynyomsávú, 60 tonnás teherbírású ideiglenes híd tervezésére, építésére, karbantartására és elbontására vállalkozott 9.000.000,- Ft + ÁFA (bruttó 11.250.000,- Ft) átalánydíj ellenében. A felperes az átadás-átvétel napján 6.750.000,- Ft + ÁFA, míg 2010. november 30-án 2.250.000,- Ft + ÁFA díjról állíthatott ki a teljesítés-igazolások alapján részszámlát, illetve végszámlát. A fizetési határidő a teljesítés-igazolásoktól számított 60 nap volt. A műszaki átadás-átvétel 2010. augusztus 5-én megtörtént, az alperes augusztus 9-én kiállította a teljesítés-igazolást 6.750.000,- Ft + ÁFA összegről, vagyis 8.437.500,- Ft-ról.

A felperes 2010. augusztus 13-án 6.750.000,- Ft-ról állított ki számlát október 12-i fizetési határidővel. A megrendelő a számlában érvényesített díjat nem egyenlítette ki.

A X... Zrt. 2011. január 19-én elhatározta február 28-i hatállyal a szétválás (kiválás) útján történő átalakulását. A névváltozással érintett II. rendű alperesnek 935.000.000,- Ft jegyzett tőkéje maradt, míg a kiválással létrejött három részvénytársaság 6-6 millió forint alaptőkével, a IV. rendű alperesi kft. 600.000,- Ft jegyzett tőkével alakult meg. A cégbíróság 2011. február 28-i hatállyal az átalakulást bejegyezte.

A II. rendű alperessel szemben 2011. május 12-én a Fővárosi Törvényszék előtt Cspk.01-11-000024. szám alatt csődeljárás indult, a fizetési moratóriumot a bíróság 2012. június 25. napjáig meghosszabbította. A felperes a követelését a csődeljárásban bejelentette, azt a vagyonfelügyelő vitatott igényként kezelte. A felperes ezt sérelmező kifogását a bíróság elutasította.

A IV. rendű alperessel szemben 2011. december 29-én a Zalaegerszegi Törvényszék előtt Cspk.20-11-025014. szám alatt csődeljárás indult. A felperes a követelését az eljárásban bejelentette, azt a vagyonfelügyelő elismert követelésként nyilvántartásba vette.

A felperes a 2011. január 7-én előterjesztett keresetében 34.750.000,- Ft vállalkozói díj és járuléakai megfizetésére kérte kötelezni egyetemlegesen a II. és IV. rendű alpereseket. Arra hivatkozott, hogy a vállalkozási szerződéseket - a bontási munkák kivételével - teljesítette, az ezekre eső vállalkozói díjról a szerződésnek megfelelő

Gf.I.30.568/2011/4.szám

számlákat kiállította. Az elsőként kötött szerződés kapcsán hangsúlyozta, a munkákat már az első részszámla kiállítása előtt elvégezte, a megrendelővel valójában a díj részletekben való megfizetéséről állapodtak meg. A megrendelő saját felróható magatartását jelenti,

hogy a teljesítés-igazolásokat nem állította ki, ezért erre előnyök szerzése érdekében nem hivatkozhat. Azok a teljesítés-igazolások, amelyeket a megrendelő aláírt, igazolják a teljesítés tényét. Álláspontja szerint a szétválási szerződés alapján nem egyértelmű, hogy a perbeli követelés a két alperes közül melyikhez került.

A II. és IV. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték. Álláspontjuk szerint a szétválási szerződés értelmében a perbeli jogviszonyból fakadó követelések a fennmaradó társaságot, vagyis a II. rendű alperest terhelik. A kereset időelőtti, figyelemmel arra, hogy a felperes teljesítés-igazolásokkal nem rendelkezik. A csatolt igazolások sem alapozzák meg a keresetet, hiszen azok nincsenek cégszerűen aláírva. A szerződésben meghatározott szolgáltatás oszthatatlan volt, amit igazol, hogy egyes részeket illetően nem folytak átadás-átvételi eljárások.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetnek megfelelően kötelezte egyetemlegesen a II. és IV. rendű alpereseket, fizessenek meg a felperesnek 34.750.000,- Ft-ot és ennek járulékait. Megállapította, hogy a felperes mindkét vállalkozási szerződést teljesítette, a hidakat határidőre megépítette. A megrendelő a hidakat átvette, azokat azóta is használja. A szerződésben a felek a vállalkozói díj részletekben való megfizetésében állapodtak meg akként, hogy a felperes az első részszámlát az átadás-átvétel napján állíthatta ki, a további számlákat pedig az ütemezésnek megfelelően. A teljesítés tényét igazolják az átadás-átvételi jegyzőkönyvek és a nem cégszerűen aláírt teljesítés-igazolások is. Miután a megrendelő szerződéses kötelezettsége volt a teljesítés-igazolások kiállítása, aminek nem tett eleget, ezt a körülményt a terhére értékelte. A szétválási szerződést úgy értelmezte, hogy az első szerződésből eredő kötelezettségeket a IV. rendű alperesre telepítették, míg a második szerződést illetően nem állapítható meg egyértelműen, hogy a követelés melyik jogutódhoz került. Az alperesek marasztalása a Gt. 85. §-a alapján történt.

Az ítélettel szemben a II. és IV. rendű alperesek éltek fellebbezéssel, kérték az ítélet megváltoztatása mellett a kereset elutasítását. Vitatták, hogy a felperes a szerződéseket maradéktalanul teljesítette volna, hiszen elmaradt a hidak karbantartása és a bontása. Előadták, valójában az M... autópálya tárgyi szakaszának megépítése megghiúsult. Kiemelték, hogy a felperes szabályszerű teljesítés-igazolásokkal nem rendelkezik. Amíg ilyen igazolásokat nem kap, nem állíthatta volna ki a számláit, emiatt követelése időelőtti. A felperes szolgáltatása oszthatatlan, azt nem lehet részekre bontani. A díj csak akkor esedékes, ha a szerződésszerű teljesítés már megtörtént. A szétválási szerződés helyes értelme szerint a felperessel szembeni követelés kötelezettje nem változott, vagyis maradt a II. rendű alperes.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Utalt arra, hogy a felek megállapodása szerint a szolgáltatások egymástól elkülönültek, a teljesítés-igazolás alapján számlát állíthatott ki, és beállt a megrendelő fizetési kötelezettsége. A szerződésben a felek a vállalkozói díj részletekben való megfizetésében állapodtak meg. Az alperesek az elsőfokú

eljárás során a teljesítés tényét nem vitatták. Valójában a perben nem a teljes vállalkozói díjat érvényesítette, azon rész után amit nem teljesített, díjra nem tartott igényt.

A fellebbezések **alaptalanok.**

A perbeli vállalkozási szerződésekben a vállalkozó szolgáltatása abban állt, hogy az alperes útépítési munkálataihoz kapcsolódva, tervezést követően építse meg az ideiglenes hidat, majd az útépítés során végezze a híd karbantartási munkáit, végül pedig - az útépítés befejezését követően - bontsa el az építményeket. A vállalkozási szerződések 3. pontjában az alperes tervezett munkavégzéséhez igazodóan határozták meg a felek a felperesre kötelező ütemezett teljesítési határidőt. Ennek megfelelően 2010. június 10. napjáig, illetve június 30. napjáig kellett elvégezni a tervezési és kivitelezési munkát, a karbantartás folyamatos kötelezettség volt, míg a bontási munka végzésére az M... autópályaforgalomba helyezésétől számított 30 nap állt rendelkezésre.

Az építési-vállalkozási szerződések esetében ugyan főszabály a szolgáltatás jogi értelemben vett oszthatatlansága (Ptk. 403. § (2) bekezdés), ha azonban a felek a szerződésben a munka egyes részeinek átadás-átvételében állapodnak meg, vagy a munka természetéből következik, a szolgáltatást oszthatónak kell tekinteni. Ebben az esetben a részteljesítés vállalkozói díj része esedékessé válik.

A vállalkozási szerződés eredménykötelmi jellege meghatározóan a vállalkozói díj esedékességében mutatkozik meg, a Ptk. 397. § (1) bekezdése értelmében a vállalkozói díj a teljesítéskor esedékes. A vállalkozó annak ellenére, hogy a tevékenység kifejtésének megkezdésétől lényegében a szerződés teljesítésének létszakába kerül, a készülségi foktól függetlenül főszabályként a munkavégzés költségeit előlegezni köteles (Ptk. 391. § (1) bekezdés), a vállalkozói díjra csak akkor tarthat igényt, ha a teljes munkaeredményt előállította és azt eredményes átadás-átvételi eljárás keretében a megrendelőnek átadta. Ugyanakkor a Ptk. 397. § (1) bekezdése is diszpozitív (eltérést engedő) szabály, nincs tehát akadálya annak sem, hogy a felek a készülségi fokhoz igazodó részarányos díjra jogosulttá tegyék a vállalkozót, azaz előleg fizetésében állapodjanak meg (ún. szakaszszámla).

A létesítmény megvalósítási szakaszokra bontása azt a célt szolgálja, hogy a vállalkozónak ne kelljen az általa végzett teljesítményekre eső vállalkozói díjjal a teljesítésig várnia, hanem azt az egyes szakaszok befejezése előtt előlegként megkaphassa.

Az ideiglenes hidak építése és átadása mindkét szerződésben elkülönítve történt, erre nézve a felek külön lefolytatták az átadás-átvételi eljárást, a hidat az alperes birtokba vette és kiállította a teljesítés-igazolást. Mindezekből az következik, hogy jogi értelemben a felperes szolgáltatását etekintetben oszthatóvá tették, a híd építésével kapcsolatos munkákra külön rész átadás-átvétel történt, a részteljesítés eredményeként az erre eső vállalkozói díjra a felperes jogszerűen tartott igényt.

A részszámlák, majd a szakaszszámlák kiállításához kapcsolódóan a felek - a híd átadásán túlmenően - műszaki készülségi szakaszokat nem határoztak meg, aminek az az indoka, hogy a karbantartást folyamatosan kellett végezni, míg a

Gf.I.30.568/2011/4.szám

bontás az útépítési munkák befejezésétől függött. A felperes részszámláinak (szakaszszámláinak) kiállítása a szerződésben meghatározott időponthoz kötötten, szerződésszerűen történt. Arra az esetre, ha a felperes a szerződésben meghatározott időpontokban a szerződésből fakadó kötelezettségeinek folyamatosan eleget tett, az alperes szerződéses kötelezettséget vállalt a teljesítés-igazolások kiállítására. Tény, hogy

a felperes a vállalkozási szerződésből eredő kötelezettségeinek eleget tett, a hidak tervezése, átadása, használatba vétele megtörtént, ezért a szerződésben meghatározott időpontokban kiállított részszámlákban (szakaszszámlákban) meghatározott vállalkozói díj megfizetésére jogszerűen tartott igényt. A megrendelő egyetlen alkalommal sem hivatkozott arra, hogy a felperes a folyamatos karbantartási kötelezettségét nem teljesíti, az útépitési munkák ütemezése, esetleges meghiúsulása pedig a felperes érdekkörén kívül esik.

Az alperesek a fellebbezésben először említették, hogy az **M...** autópálya építése meghiúsult, ennek az alperesi érdekkörbe tartozó körülménynek a felperes vállalkozói díjigénye szempontjából nincs jelentősége. Mindezt az alperes a teljesítés-igazolások a szerződésben kikötött részszámlázási (szakaszszámlázási) időpontokban köteles volt kiállítani, ha ez elmaradt, a közbeni intézkedés elmulasztása megrendelői szerződésszegésnek, jogosulti késedelemnek minősül, amely szerződésszegés következményeként köteles a vállalkozói díj megfizetésére.

A szétválási szerződés rendelkezései, valamint a Gt. 85. § (4) bekezdés alapján helyes indokok szerint rendelkezett az elsőfokú bíróság a II. rendű alperes marasztalásáról, a megrendelő teljesítése hiányában a IV. rendű alperes egyetemleges felelőssége is fennáll. Nincs akadálya annak, hogy az adós (alperes) ellen a csődeljárás előtt indult per tovább folytatódjon és ebben a perben a bíróság az adóst pénzfizetésre kötelező rendelkezést hozzon. A bírói gyakorlat szerint ilyen esetben az adósnak a marasztalási összeget a folyamatban lévő csődeljárás jogerős befejezésétől számított 15 napon belül kell megfizetnie, ezért az ítélet az elsőfokú ítélet teljesítési határidőre vonatkozó rendelkezését ennek megfelelően pontosította (BDT 2008/9/152. (1871.) számú jogeset).

Nem tette szükségtelemmé a IV. rendű alperes kötelezését az a körülmény sem, hogy a vagyonfelügyelő a csődeljárásban a követelést elismerte és nyilvántartásba vette. Ha létrejön a hitelezők és az adós között a csődegyezség, de az teljesítés - mint az egyezség lényegi feltétele - hiányában meghiúsul, erre az esetre a jogvita végleges lezárásaként mindenképp szükséges és indokolt maradt a IV. rendű alperes marasztalása.

A fentiek alapján az ítélet az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében azzal a kiegészítéssel hagyta helyben, hogy a II. és IV. rendű alperes a marasztalási összeget a vele szemben folyamatban lévő csődeljárás jogerős befejezését követő 15 napon belül köteles megfizetni. Amennyiben a csődeljárásban eltérő tartalmú csődegyezség születik, úgy az adós fizetési kötelezettségét a csődegyezség szabályozza, az ítélet szerinti marasztalási összeg megfizetésére az adós csak a csődegyezség meghiúsulása esetén köteles.

- 6 -

Az eredménytelenül fellebbező II. és IV. rendű alperesek kötelesek megfizetni a felperesnek a Pp. 78. § (1) bekezdése, 82. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú eljárási költségét, az ügyvédi munkadíj összegének megállapítása a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pont és (5) bekezdés alapján történt.

A II. rendű alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a pereszes II. rendű alperes köteles megfizetni az állam javára - külön felhívásra - a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés, 15. § (1) és (3) bekezdés értelmében.

Szeged, 2012. március hó 1. napján

Dr. Kemenes István sk.
a tanács elnöke

Dr. Mányoki Zsolt sk.
előadó bíró

Dr. Kiss Gabriella sk.
táblabíró